

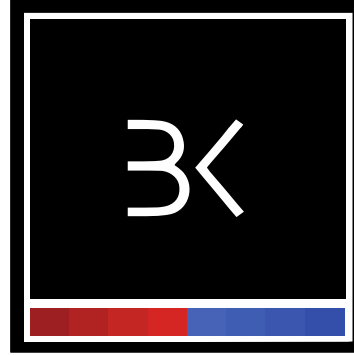
Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

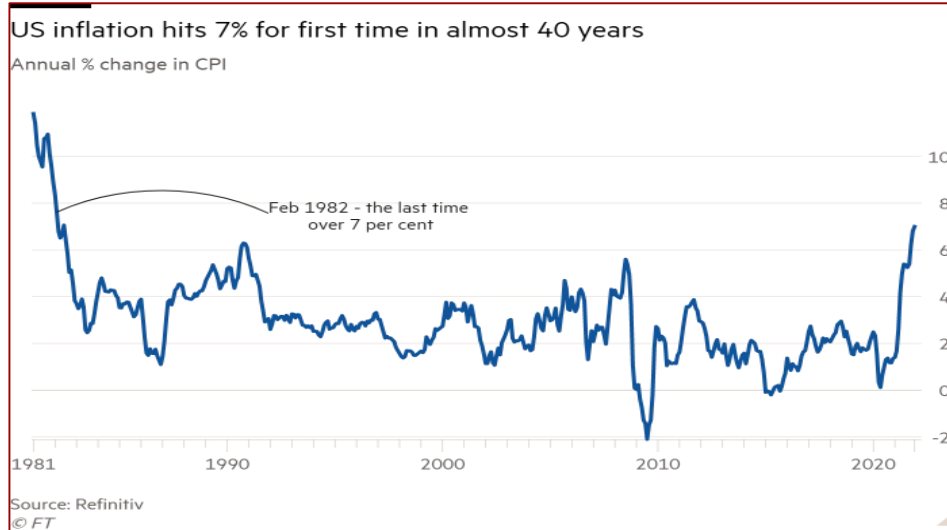
14 Ocak / 2022

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

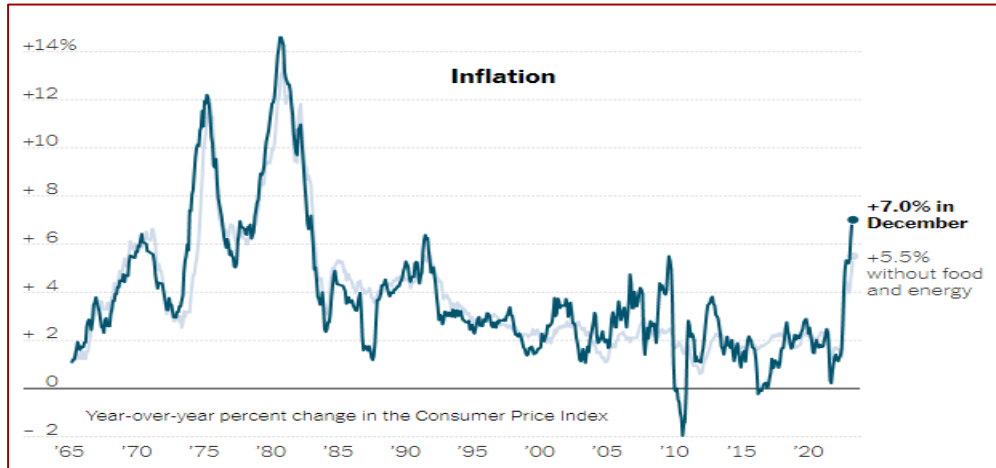
Küresel Ekonomi Dinamikleri ABD vs Çin

- ❑ ABD'de Aralık ayına ilişkin tüketici fiyat endeksi %7 olarak açıklandı. Veriler Aralık ayında yıllık enflasyonun 1982'den bu yana en yüksek seviyeye çıktığını gösterdi. Çekirdek enflasyon göstergeleri de hafif de olsa beklentilerin üzerinde geldi.
- ❑ Kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's, ABD'nin enflasyon verisinin ardından yaptığı açıklamada, enflasyonun geldiği seviyenin 2022'de Biden yönetimi üzerinde önemli bir baskı oluşturacağını belirtti. S&P'ye göre, fiyat artışları Kasım 2022'de yapılacak Kongre ara seçimleri öncesinde ABD yönetimi için önemli bir test niteliğinde olacak.

Küresel Ekonomi Dinamikleri ABD vs Çin

- ABD'deki enflasyonun bir kaç kalemden kaynaklanmadığını, geniş bir tabana yayıldığı söylenebilir: Hizmet, mal, gıda ve enerji kalemlerinin tamamının önceki yıllardan farklı olarak yükseldiği ayrıntılarda görülmekte.
- 2020-21 döneminde mobilite kısıtlamaları ve kamu destekleri nedeni ile çok ciddi artış gösteren mal talebi 2022 yılında hız kesecek. Yüksek talep ve tedarik kaynaklı arz sorunlarında rahatlama enflasyon baskısını da azaltacak (ancak yok etmeyecek). Öte yandan aldıkları ile doygunluğa ulaşan ve yenileme talebi de önümüzdeki bir kaç yıl düşük seviyede olan hane halkı hizmet sektörüne yönelecek.

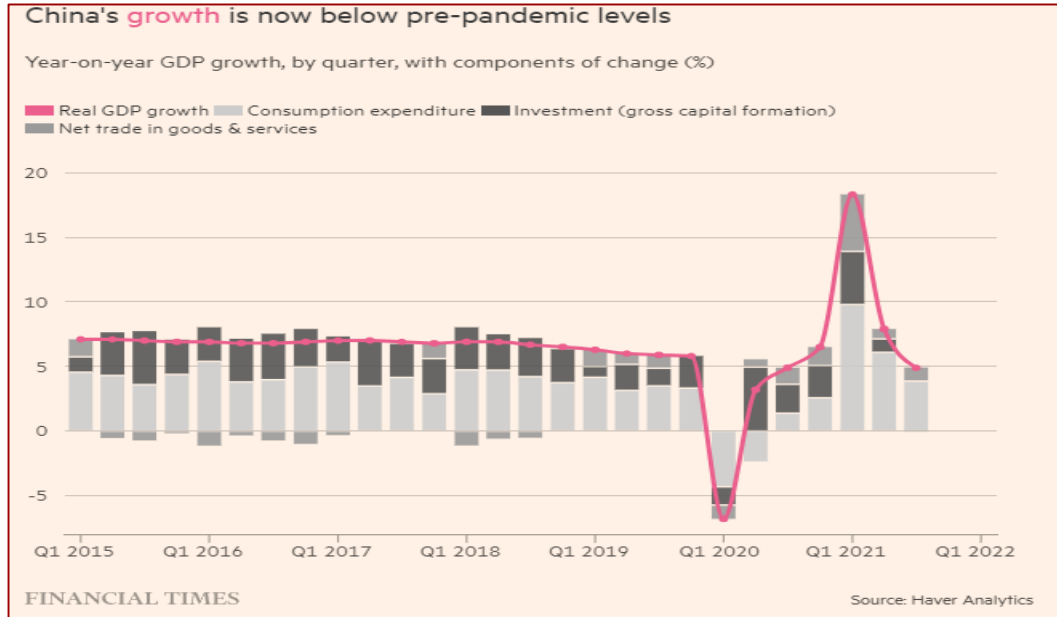

Küresel Ekonomi Dinamikleri ABD vs Çin

- ❑ Bu nedenle 2022 yılının ikinci yarısına kadar FED, küresel ekonomi dinamikleri açısından çok önemli bir yere sahip...
- ❑ Sadece 3 veya 4 faiz artışına odaklanan piyasalar sert bir bilanço daralması ve ona paralel yükselen 10 yıllık tahvil getirileri ile karşı karşıya kalabilir.
- ❑ Aynı zamanda bu durum küresel ekonomi anlamında önemli bir daralma ile karşı karşıya kalınması anlamı da taşımakta.
- ❑ Çin'e bakıldığında ise ihracat 2021 yılının tamamında yüzde 29,9 artış gösterdi. İthalatta artış ise yüzde 30,1 olarak gerçekleşti.
- ❑ Böylece Çin'de ticaret fazlası 94.5 milyar dolar düzeyine ulaştı. Ülkede genişlemeci bir para politikası izlenmekte ancak yine de 2022 büyümenin Omicron varyantı nedeni ile özellikle liman kentlerindeki 0 vaka politikasına uygun tam kapanmalar nedeni ile daralacağı tahmin edilmekte.

Küresel Ekonomi Dinamikleri ABD vs Çin

- Her ne kadar Çin'de aralık ayında üretici enflasyonunda gerileme yaşansa da küresel tedarik zincirindeki yer değiştirmeler nedeni ile etkisinin düşük olacağı daha çok FED'in sıkı para politikası ve bilanço küçültme girişiminin küresel ekonomiye damgasını stagflasyonist baskı ile özellikle gelişen piyasalarda vuracağı düşüncesi hakim.

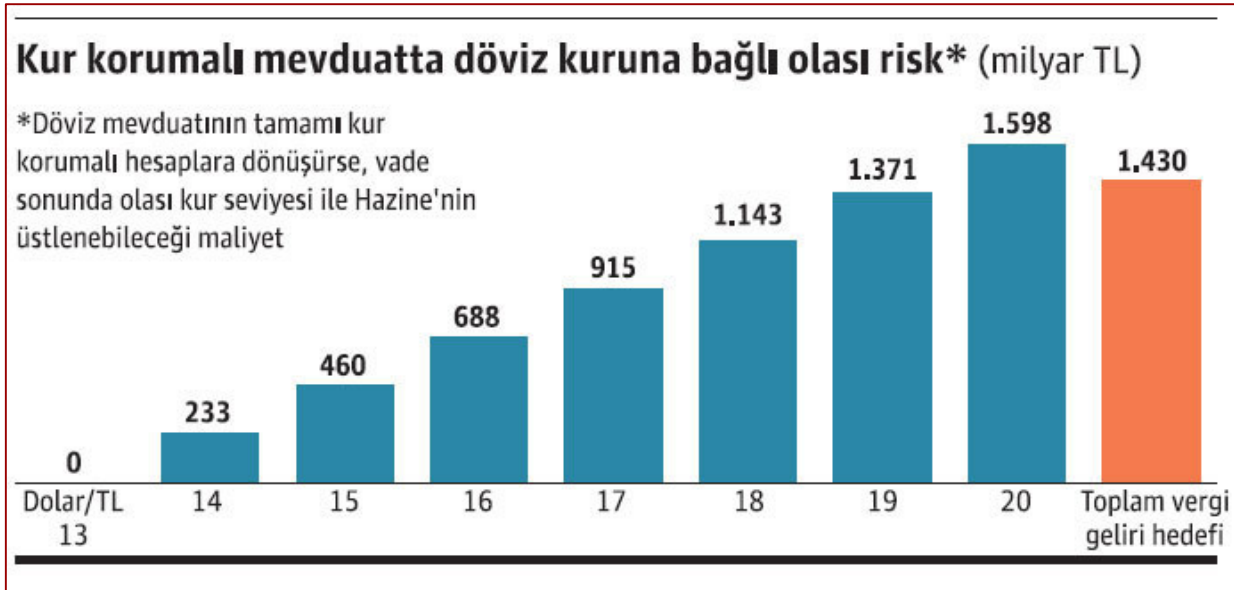

Kur Korumalı Ürünlerin Kapsamı Genişledi

- ❑ Döviz yönelimi (dolarizasyon) engellemek adına oluşturulan finansal enstrümanların kapsamına bu hafta tüzel kişiler de eklendi.
- ❑ Ayrıca kur farkı kazançlarına kurumlar vergisi istinası getiriliyor. Şirketlerin döviz tevdiat hesabı 90 milyar dolar civarında, bunun yarısından biraz fazlası da vadeli hesap.
- ❑ Henüz bu çalışma kapsamında yayınlanmış bir tebliğ bulunmamakla beraber 31 Aralık'tan öncesi için de geçerli olan bir düzenleme olduğu düşünülüyor.
- ❑ Dünya gazetesinden Talip Aktaş kur korumalı mevduat ile ilgili olarak yayınladığı makalesinde;
- ❑ 21 Aralık'ta başlayan uygulama yüzde 100 güven oluşturduğunda; yurtiçi kişiler ve şirketler 237 milyar doları aşan hesaplarının tamamını, 1 Ocak 2022 itibariyle o gün için ilan edilen 13 liralık dolar kuru ile bozdurularak, 3 ay vadeli kur korumalı TL mevduata çevirmesi varsayımı altında oluşacak hazine üzerindeki riskleri kur seviyelerine göre hesaplanmış bir biçimde göstermiş:

Kur Korumalı Ürünlerin Kapsamı Genişledi

- 3 aylık vadenin sonunda (30 Mart) ve izleyen 2-3 gün boyunca kur 18 TL seviyesine gelmişse... (ki, bu seviye 20 Aralık'ta görülmüştü). İşte bu durumda kabaca %4'lük faiz gelirinin üzerine oluşacak kur farkının tutarı, 1 trilyon 140 milyar lirayı aşıyor. Dolar kurunun 19 liraya yükselmesi halinde ise Hazine'nin kur garantisinden dolayı üstleneceği faiz maliyet 1,37 trilyon liraya ulaşıyor ki, bu rakam, 1,43 trilyon lira olarak öngörülen 2022 yılı bütçe gelirlerine oldukça yakın gerçekleşiyor.

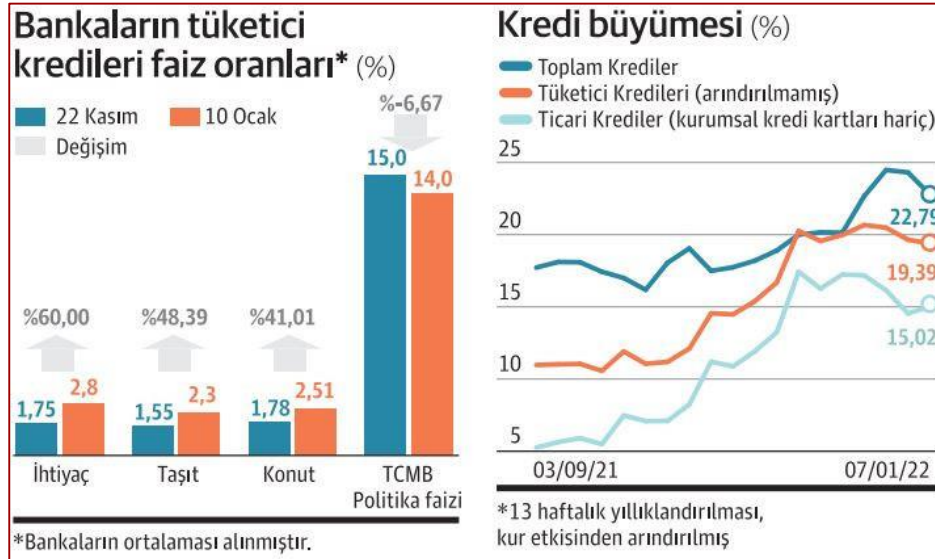

Enflasyon Muhasebesi Erteleniyor

- ❑ Kamuoyuna bir süredir merak edilen enflasyon muhasebesi ve kur korumalı mevduattan yararlanacak tüzel kişi hesaplarına 31 Aralık 2021 tarihli mevduat için kurumlar vergisi muafiyeti getiren kanun teklifi TBMM'ye sunuldu. Aynı teklifte ayrıca enflasyon muhasebesi uygulamasının 2023 yılı sonuna kadar ertelenmesini öngören bir madde de yer alıyor.
- ❑ Memur maaş artışlarıyla ilgili torba kanun teklifine eklenmesi beklenen, şirketlerin kur korumalı hebasına vergi muafiyeti öngören düzenleme, bunun yerine ayrı bir kanun teklifi olarak TBMM'ye sunuldu.
- ❑ Öte yandan son üç yıllık Yi-ÜFE yüzde 100'ü geçtiği için (yüzde 141) işletmelere bünyelerinde bulunan kıymetleri, enflasyona göre yeniden değerlendirme imkanı getiren enflasyon muhasebesi uygulaması da kanun teklifi ile erteleniyor.
- ❑ Erteleme gerekçesinde, erteleme taleplerinin mükelleflerden geldiği belirtilerek, ilgili şartlar oluşsa bile 2023 yılı sonuna kadar enflasyon düzeltmesi yapılmayacağı kaydedildi.
- ❑ Enflasyon düzeltmesini erteleyen maddeye göre, 2023 yılı hesap dönemi sonu itibarıyla yapılacak enflasyon düzeltmesi neticesinde belirlenen geçmiş yıl karının vergiye tabi tutulmayacağı ve geçmiş yıl zararının da zarar olarak kabul edilmeyeceği hükme bağlandı.

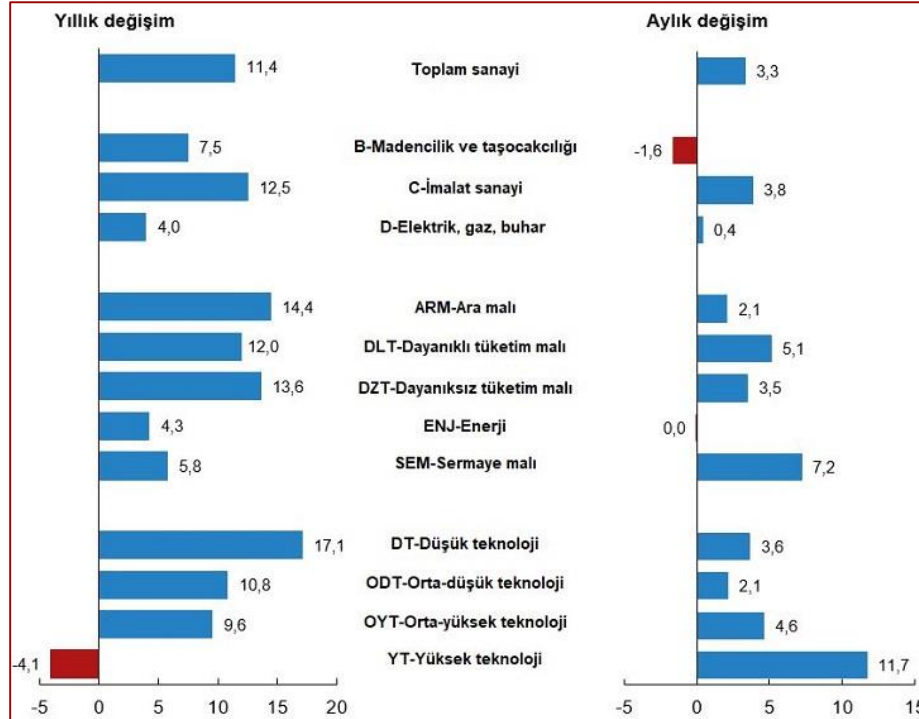
Politika Faizi ve Kredi Faizi Makası

- ❑ Merkez Bankası'nın eylül ayından beri politika faizinde yaptığı 500 baz puanlık indirim piyasa faizlerine etki yapmadı.
- ❑ Ticari kredi faizlerinde rotatif kredilerde bankalar yüzde 46'ya kadar faiz uygularken tüketici kredi faizleri de hızla yükseliyor. Bankaların yayımladıkları kredi faiz oranlarına göre ihtiyaç kredisi faizleri yıllık yüzde 39'a kadar varırken konutta en düşük aylık faiz yüzde 1,2'de kaldı. Taşıt kredisi faizleri de yükselişte. Aylık yüzde 2,55'e varan taşıt kredisi faizi oranlarıyla yıllık faiz yüzde 30'u aşmış durumda.

Sanayi Üretim Endeksi, Kasım 2021

- Sanayi üretimi yıllık %11,4 arttı: Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2021 yılı Kasım ayında madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %7,5, imalat sanayi sektörü endeksi %12,5 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,0 arttı.

Ücretli Çalışan İstatistikleri, Kasım 2021

- Sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörleri toplamında ücretli çalışan sayısı 2021 Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %8,8 arttı. Ücretli çalışan sayısı bir önceki yılın aynı ayında 12 milyon 754 bin 93 kişi iken, 2021 yılı Kasım ayında 13 milyon 880 bin 830 kişi oldu.
- Ücretli çalışanların alt detaylarına bakıldığında; 2021 yılı Kasım ayında ücretli çalışan sayısı yıllık olarak sanayi sektöründe %7,4, inşaat sektöründe %8,7 ve ticaret-hizmet sektöründe %9,8 arttı.

Sektör	Ücretli Çalışan Sayısı		Yıllık fark	Yıllık değişim (%)
	Kasım 2021	Kasım 2020		
B-N Toplam (Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler)	13 880 830	12 754 093	1 126 737	8,8
B-E-Sanayi	4 757 268	4 431 121	326 147	7,4
B-Madencilik ve taş ocakçılığı	138 568	128 159	10 409	8,1
C-İmalat	4 428 493	4 124 960	303 533	7,4
D-Elektrik, gaz, buhar	121 820	114 348	7 472	6,5
E-Su temini; kanalizasyon	68 387	63 654	4 733	7,4
F-İnşaat	1 508 771	1 388 607	120 164	8,7
G-N-Ticaret ve hizmetler	7 614 791	6 934 365	680 426	9,8
G-Ticaret	3 090 342	2 856 315	234 027	8,2
H-Ulaştırma ve depolama	1 070 375	961 339	109 036	11,3
I-Konaklama ve yiyecek	1 009 297	872 132	137 165	15,7
J-Bilgi ve iletişim	256 966	224 405	32 561	14,5
K-Finans ve sigorta faaliyetleri	201 747	201 848	- 101	-0,1
L-Gayrimenkul	100 490	89 143	11 347	12,7
M-Mesleki, bilimsel ve teknik	610 400	556 455	53 945	9,7
N-İdari ve destek	1 275 174	1 172 728	102 446	8,7

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, Aralık 2021

- ❑ Tarım-ÜFE'de (2015=100), 2021 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre %12,51, bir önceki yılın Aralık ayına göre %36,39, bir önceki yılın aynı ayına göre %36,39 ve on iki aylık ortalamalara göre %23,73 artış gerçekleşti.
- ❑ Sektörlerde bir önceki aya göre ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %5,49, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde %6,95, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %12,91 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde %10,60, çok yıllık bitkisel ürünlerde %11,71, tek yıllık bitkisel ürünlerde %15,00 artış gerçekleşti.

Ciro Endeksleri, Kasım 2021

- Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi (2015=100), 2021 yılı Kasım ayında yıllık %60,4 arttı.
- Toplam cironun alt detaylarına bakıldığında; 2021 yılı Kasım ayında yıllık sanayi sektörü ciro endeksi %67,9, inşaat ciro endeksi %52,9, ticaret ciro endeksi %53,8, hizmet ciro endeksi %71,7 arttı.

